

**10 Κεφάλαια για Κατόχους Σκύλων
Ευθύνες / Υποχρεώσεις / Δικαιώματα**

Ιούνιος 2020

ΑΛ ΚΛΗΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Φοίβος Χρ. Κληρίδης

& Συνεργάτες ΔΕΠΕ

1

Ξενοδοχεία σκύλων – Κάθε χώρος και υποστατικό φύλαξης, εκτροφής, αναπαραγωγής ή εκπαίδευσης / εκγύμνασης σκυλιών πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι βάσει τον περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νομό (περί Σκυλιών Νομός 184(I)/2002). Σχετικό πιστοποιητικό καταλληλότητας πρέπει να υπάρχει σε ισχύει για τέτοια υποστατικά βάσει του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Προστασίας Σκυλιών και Γάτων σε Εκτροφεία, Ξενοδοχεία, Καταφύγια και Υποστατικά Προσωρινής Φύλαξης) Κανονισμοί του 2019. Στους κανονισμούς γίνεται επίσης ρητή αναφορά ως προς τις προϋποθέσεις, συνθήκες και άλλες λεπτομέρειες που θα πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση από τα εν λόγω υποστατικά. Φωτισμός, σκιά, νερό, μέγεθος χώρου, αριθμός ζώων ανά τετραγωνικά μέτρα και άλλα θέματα που αφορούν τις συνθήκες φιλοξενίας του σκύλου όλα υπάρχουν στον εν λόγω κανονισμό του 2019.

2

Άδεια Κατοχής – Κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να κατέχει σκύλο εκτός αν έχει εφοδιαστεί με τη σχετική άδεια κατοχής η οποία εκδίδεται από την αρμόδια αρχή η οποία είναι η τοπική δημοτική / κοινοτική αρχή της περιοχής. (περί Σκυλιών Νομός 184(I)/2002). Βασικό είναι ο σκύλος επίσης να έχει καταχωρηθεί στο Εθνικό Μητρώο Σκύλων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

3

Λουρι – Απαγορεύεται ρητά σκύλος να περιφέρεται ελεύθερος σε δημόσιο δρόμο ή σε οποιοδήποτε δημόσιο μέρος χωρίς να είναι δεμένος με λουρί (περί Σκυλιών Νομός 184(I)/2002 και περί Δήμων Νομός 1985, 111/1985). Εξαιρέση στον κανόνα αποτελούν προκαθορισμένοι χώροι όπου δίνεται ρητή άδεια για το αντίθετο. Τέτοιοι χώροι σε περίπτωση που είναι ιδιωτικοί, άδεια δίδει ο ιδιοκτήτης / υπεύθυνος του χώρου και στους δημοσίους χώρους η δημοτική αρχή ή το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από έκδοση σχετικών κανονισμών. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει εξουσιοδότηση από τον υπεύθυνο του χώρου, δηλαδή Κοινοτικά Συμβούλια, Δημοτικές Αρχές, Τμήμα Δασών κ.α.

4

Μεταφορά / Μετακίνηση οκυλιών – Εκτός της χώρας και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης η μετακίνηση αναφορικά με τα «Ζώα Συντροφιάς» διέπεται από τον περί της Υγείας των Ζώων Νομοί, οι Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 576/2013 και (ΕΕ) αριθ. 577/2013. Κανονισμός ο οποίος εφαρμόζεται και υιοθετείται από όλες τις μεταφορικές εταιρείες. Για μεταφορές εντός της χώρας υπάρχει γενική προϋπόθεση η οποία επιβάλλει η οποιαδήποτε μεταφορά ζώων να διεξάγεται κάτω από τέτοιες συνθήκες, ώστε αυτά να προστατεύονται από άσκοπη ταλαιπωρία και τραυματισμό (περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νομός του 1994 (46(I)/1994)). Ειδικής σημασίας είναι οι κανονισμοί που είναι σε εφαρμογή αναφορικά με τον τρόπο οδήγησης ενός οχήματος οι οποίοι επιβάλλουν ευθύνη στον οδηγό να μην επιτρέψει σε πρόσωπο, ζώο, αντικείμενο να ευρίσκεται μέσα στο όχημα σε τέτοια θέση ή με τέτοιο τρόπο ώστε να παρενοχλείτε ο έλεγχος του οχήματος από τον οδηγό, (περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμοί του 1984). Επιπρόσθετα υπάρχουν οι γενικότεροι κανόνες ασφάλειας χρήσης των δρόμων οι οποίοι απαγορεύουν οποιαδήποτε πράξη ή παράληψη προκαλεί αλόγιστη, αμελής ή επικίνδυνη οδήγηση η οποία ενδεχόμενος μπορεί να προκύψει όταν υπάρχουν ζώα άνευ περιορισμού εντός του οχήματος (περί Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νομό του 1972 (86/1972)). Όλα τα οχήματα ιδιωτικά και δημόσια θα πρέπει να ακολουθούν τις πιο πάνω αρχές ενώ οχήματα τα οποία αποτελούν δημόσιο μεταφορικό μέσο ενδεχόμενος να υιοθετούν επιπροσθέτους ειδικούς κανονισμούς. Απαγορεύεται ρητά η χρήση οχημάτων για μεταφορά ζώων τα οποία δεν είναι καταλληλά για το σκοπό αυτό ή δεν συνάδουν με τον χαρακτήρα ζώο. Απαγορεύεται επίσης η πρόσδεση και έλκυση ζώου σε αυτοκινούμενο όχημα (περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νομός του 1994 (46(I)/1994)).

5

Μάζεμα απορριμμάτων – Αποτελεί ποινικό αδίκημα για οποιοδήποτε τοποθετεί η εγκαταλείπει σε δημοσιά δίοδο ή σε δημόσιο χώρο απορρίμματα που προκαλούν ή που είναι προορισμένα να προκαλέσουν δυσοσμία. Γενική υποχρέωση υπάρχει στον Ποινικό Κώδικα αλλά ανάλογη υποχρέωση υπάρχει και για κάθε περίπτωση όπου υπάρχει νομοθεσία ειδική αναφορικά με συγκεκριμένο περιβάλλον όπως Δάση, παράλιες κ.α. (περί Ποινικού Κώδικα ΚΕΦ. 154, περί Δήμων Νομός 1985 (111/1985), περί Προστασίας της Παράλιας Νομός ΚΕΦ.59, περί Δασών Νομός του 2012 (25(I)/2012))

6

Ευθύνη προς άλλους – Συμπληρωματικά και επιπρόσθετα των υπολοίπων σημείων που αναφέρονται σε αυτό το κείμενο που παρουσιάζουν επίσης διάφορες ευθύνες που υπάρχουν προς άλλα άτομα, αποτελεί ποινικό αδίκημα για όποιο με αλόγιστο,

βεβιασμένο ή αμελή τρόπο θέτει σε κίνδυνο ανθρώπινη ζωή ή να είναι ενδεχόμενο να προκαλέσει σωματική βλάβη σε άλλο παραλείποντας να λάβει προφύλαξης εναντίον κινδύνου από οποιοδήποτε ζώο είναι στην κατοχή του (περί Ποινικού Κώδικα ΚΕΦ. 154). Υπεύθυνο σε αποζημίωση μπορεί να βρεθεί άτομο εν όψει βλάβης (σωματικής / υλικής) βάσει σχετικών άρθρων του περί Αστικών Αδικημάτων Νομός (ΚΕΦ. 148).

7

Σκύλος στο σπίτι μόνος – Ασφαλώς σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχουν οι γενικές αλλά βασικές υποχρεώσεις έναντι των ζώων και την φύλαξη αυτών όπως να τυχάνουν χειρισμού κατά τρόπο που προσιδιάζει καλύτερα στις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες αυτών. Απαγορεύεται γενικά η έκθεση των ζώων σε οποιαδήποτε πόνο, ταλαιπωρία, τραυματισμό ή φόβο. Όλα τα ζώα πρέπει να έχουν την αναγκαία ελευθέρια κινήσεων και δεν πρέπει να περιορίζεται μόνιμα ή άσκοπα με οποιοδήποτε τρόπο. Σημαντικό να σημειωθεί ότι σε περίπτωση όπου η Αστυνομία ή η Δημοτική Αρχή θεωρήσει ότι τα πιο πάνω δεν τηρούνται έχουν δικαίωμα βάσει της ίδιας νομοθεσίας να εισέρχονται για επιθεώρηση, εξέταση και έλεγχο οποιοδήποτε ζώου και τις συνθήκες διαβίωσης του βάσει του περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νομός του 1994 (46(I)/1994). Απαγορεύεται επίσης η οποιαδήποτε πράξη μπορεί να θεωρηθεί ως εγκατάλειψη, η πρόκληση θορύβου και ρύπανσης ερχομένη από τον σκύλο ή τις συνθήκες διαβίωσης του (περί Σκυλιών Νομό (184 (I)/2002).

8

Πάρκα – Η εκάστοτε δημοτική αρχή είναι η αρμόδια να προκαθορίσει περιοχές και δημοσίους χώρους όπου επιτρέπεται ή απαγορεύεται η διέλευση, είσοδος και προσωρινή παραμονή σκύλων. (περί Δήμων Νομός 1985 (111/1985) και περί Δασών Νομός του 2012 (25(I)/2012), περί Σκύλων Νομός (184(I)/2002). Βάσει των υπολοίπων κανονισμών και το ευρύτερο πνεύμα των νόμων, απαγορεύεται η είσοδος σκυλιών σε πάρκα πλην όπου επιτρέπεται ρητά. Συνεπώς θα πρέπει ο κάτοχος να ερευνά κατά πόσο επιτρέπεται η είσοδος σκύλου σε συγκεκριμένο πάρκο ή να βλέπει τις ενημερωτικές σημάνσεις στην είσοδο / έξοδο του πάρκου.

9

Παραλία – Υπεύθυνο όργανο για τις παραλίες κάθε επαρχίας είναι ο Έπαρχος συνεπώς και το αρμόδιο όργανο να απευθυνθεί κάποιος αναφορικά με θέματα παράλιων. Σε όλες τις παραλίες επιτρέπεται η διέλευση και λούσιμο ζώου στη θάλασσα πλην των παράλιων

που έχουν καθορισθεί ως περιοχές επιφυλαχθείσες αποκλειστικά για λουόμενους. Σκύλοι βοήθειας για τυφλούς και άτομα με αναπηρίες επιτρέπονται σε όλες τις παράλιες ανεξαιρέτως. Σχετικές είναι οι πρόνοιες στους περί Προστασίας της Παράλιας Νομό (Κεφ. 59) και του περί Προστασίας των Λουομένων εν τη Θαλάσση Νόμου 1968 (Ν.72/1968). Εννοείται ότι ασχετως των πιο πάνω, εξακολουθούν να εφαρμοζονται ολοι οι κανονες, ευθυνες και υποχρεώσεις σύμφωνα με τα υπόλοιπα που αναφέρονται στο συγκεκριμένο κείμενο.

10

Άλλοι Δημόσιοι και Ιδιωτικοί Χώροι – Δυστυχώς δεν υπάρχει μέχρι σήμερα γενική υποχρέωση αλλά ούτε και ρύθμιση που να αφορά υποστατικά εστίασης (εστιατόρια, καφετέριες κτλ.) να δέχονται άτομα τα οποία έχουν στην κατοχή τους σκύλους. Ούτε αναφορικά με πολυκαταστήματα, καταστήματα οι άλλες επιχειρήσεις και κτήρια υπηρεσιών. Βάσει του περί Ποινικού Κώδικα, υποστατικά εστίασης τα οποία καλύπτονται από τον περί Κέντρων Αναψυχής Νομό θεωρούνται «Δημόσιοι Χώροι», πλην όμως ο υπεύθυνος του χώρου διατηρεί το δικαίωμα να αρνηθεί είσοδο και εξυπηρέτηση ατόμου όταν κριθεί ότι το άτομο αυτό δεν συμμορφώνεται με κανονισμούς, νόμους και πρωτόκολλα του κράτους ή της επιχείρησης. Το ίδιο ισχύει και αναφορικά με πολυκαταστήματα, καταστήματα και κτήρια υπηρεσιών. Πεζόδρομοι και άλλοι δημόσιοι χώροι εξαρτώνται από τις αποφάσεις του Υπουργού ο οποίος μπορεί με γνωστοποίησή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας να απαγορεύει την παρουσία σκύλων ή καθορισμένη φυλή σκύλων σε καθορισμένο τόπο, χώρους και μέσα μεταφοράς ή να επιτρέπει υπό όρους την κυκλοφορία σκύλων σε καθορισμένο τόπο, χώρους και μέσα μεταφοράς (περί Σκύλων Νομός (184(Ι)/2002). Στην περίπτωση που το υποστατικό είναι απόλυτα ιδιωτικής φύσης (βίλλες ενοικίασης κ.α.) τότε το θέμα είναι στην απόλυτη εξουσία του ιδιοκτήτη κατά πόσο θα επιτρέψει ενοικιαστές να φέρουν σκύλους μαζί τους. Αρκετοί ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και υποστατικών ακόμα και πολυκαταστημάτων επιτρέπουν και καλούν άτομα να έρθουν με τους σκύλους τους αλλά αυτό εναπόκειται σε κάθε ιδιοκτήτη. Δεν υπάρχει δυστυχώς μέχρι στιγμής η νομοθετική αναγνώριση του σκύλου ως μέλος της οικογένειας και / ή συντροφιάς του ατόμου για να μπορεί ο κάτοχος του να μπορεί να επισκεφθεί τέτοιους χώρους με τον σκύλο του ανεπιφύλακτα.